# עבודת ישראל — ואתחנן



אתה החלות כו'. בילקוט את גדלך זו מדת טובך שנא' ועתה יגדל נא כו' ואת ידך זו ימינך פשוטה לכל באי עולם כו'. החזקה שאתה כובש ברחמים. את מדה"ד כו': שלא כמדת הקב"ה מדת בו"ד כו' שאין אחד יכול למחות על ידך. וכה"א והוא באחד ומי ישיבנו: שמעתי בשם אדו"מו הרב הקדוש מוהד"ב זצ"ל מה שאמרו בזו"הק. אתה תמן גחין רישא. ר"ל שזה הוא מחסדו ית' כי מלת את"ה מורה על חסד כמו אתה כהן לעולם. שיהא באפשרי וכח האנושי לעמוד לפניו ית' ולדבר אתו לנוכח כמדבר אל רעהו כמו בנוסח כל הברכות ברוך אתה. והוא מרוב ענותנותו והארתו המשתלשל אל האדם להאיר אל עבר פניו. וזהו אתה החלות כו'. ובאמת הוא חסד נפלא מה שא"א לשום בריה להשיג ענין זה ונבוכו בו כל הרעיונות. כי איך יצוייר שא"ס ב"ה שהוא נעלם מובדל מכל ואין לו ציור ודמיון בשום אות וענין כלל שיצמצם כ"כ ויגביל עצמו להתלבש במדות ולהתפאר בתהלות בנ"י. וגלל כן תיקן לעצמו לבושי המדות בכדי להשיג קצת מאורו כי מלך אין רואין אותו ערום כנ"ל. ולזה ארז"ל ג"כ אין רואין אותו אלא בביתו זו אשה יראת ה'. כביכול מרצונו להתענג בתענוגות בנ"א בא לידי הגבלה וצימצום וזהו אהבה דוחקת הבשר. ולז"א כסא דדוד מלכא רכ"א לוגין. כי דהמע"ה היה תמיד נרדף מבנ"א ומסוכן ממש למות בידיהם ועי"ז שם נפשו בכפו והולך ומתחזק תמיד בעבודת השם במחשבתו הזכה באהבה רבה ושמחת לבב בשירות ותשבחות עם מס"נ ממש בחשבו מה אם יהרגוני ג"כ אני צריך לחזור לאבי שבשמים לעמוד לפניו עי"ז המשיך האר"ך לכוסו ר"ל לבחינתו. ובלא"ה מצד עצמותו ית' אין לו שום תמונה ודמיון. כמ"ש ואל מי תדמיון אל דהיינו הא"ס ב"ה אשר הוא אל וכח הכל א"א לדמותו ולציירו בשום ציור. כ"א מצד שרצונו ית' היה להראות רב טובו לבאי עולם כמ"ש וכי למגן אתקרינא רחום וחנון ארך אפים וכו'. וכביכול כשרצונו ית' היה לחדש עולמות לפעול בהם רב טיבו. וכ"ז שלא נתגלה היו הי"ג מדות כביכול בבחי' דל מה שאין הפה יכול לאומרו. הגם שאמת ואמונה שלא היה שום חסרון בעצמותו ית' עד שלא בראם ולא יתרון בהבראם. עכ"ז מצד רצונו ית' שעלה ברצונו לבראות עולם כדי להיטיב לברואיו לבחי' זו. צדקו דברינו הנ"ל וז"ש במד' זה מדת טובך שנא' ועתה יגדל נא כח אדני. ואמר ואת ידך זו ימינך פשוטה לכל באי עולם שנא' ימינך ה' נאדרי בכח כמ"ש שעיקר בריאת העולם היה בשביל בנ"י כמ"ש אלה תולדת השמים והארץ בהבראם. הם כנ"י ה זעירא דהבראם ועיקר השעשוע היה בשביל שיעבדו אותו ית' בעוה"ז שהוא כח הנגדיי. וזהו ג"כ בכלל ה זעירא כמ"ש בזו"הק. ובנ"י עושים רצונו ית' בעוה"ז. וזהו פי' אעשה לו עזר כנגדו. וזה כי אתם המעט מכל העמים. ה מעוטה דבה"בראם. ואומר כי ימי"נך וזרו"ער וא"ור פניך כו' הם תלת גוונין דאבהן. אור פניך הממוצעת. החזקה. שאתה כובש מדה"ד כמ"ש באידרא קדישא גדול כח של משה רבינו ע"ה שהמשיך הי"ג מכילין דרחמי למקום ז"א משא"כ מיכה אמרם במקומם הרמתה. ואמרו באידרא קדישא ארש"בי עד כען טמירין הוו בלבאי למיעל בהו לעלמא דאתי. והקושיא גדולה הלא כל דברי רשב"י וחביריו בעניני יחודי או"ב. ומה זה שאמר דבר חדש דבעינא השתא לגלאה:

[חסר תשלום המאמר]:

אעברה נא ואראה וגו'. פרש"י אין נא אלא לשון בקשה וכו'. ויש לפרש עוד מלת נא שפירושו תמיד לשון עכשיו ומיד כנודע מכתבי האריז"ל כי לעתיד בביאת משיחנו יעבור לפנינו נשמת מרע"ה לארץ ישראל כי אז יהיה התיקון האמיתי ולכן אפשר לומר שמשה רבינו ע"ה צפה והביט זה בקדושתו והתחנן אל ה' כלומר כיון שסוף סוף אעבור אל ארץ הטובה אעברה נא מעתה ואראה אותה. והשיב לו הקב"ה יהושע הוא עובר והוא ינחיל וגו'. ונשב בגיא מול בית פעור. אפשר לומר כי זה הפסוק ונשב אינו מדברי משה וסיפור מסעי ישראל רק שזה שייך ג"כ לתשובתו של הקב"ה ודברי ניחומים על לב מרע"ה כלומר שלא תצטער על אשר אתה נשאר פה. ונשב בגיא. ונשב הוא לשון כמו רבים מדברים בעדם כלומר שהקב"ה אמר לו אני ואתה נשב בגיא ונשאר ביחוד עליון כי הקב"ה מתיחד עם נשמת משה בתענוג עליון הנפלא ומרומז במלת ונש"ב נוטריקון נו"ן ש'ערי ב'ינה בגי"א הם אותיות אבג"י משם אב"ג ית"ץ כי בזה הכח שהקב"ה נק' א"ב לי"ג מדות ת"ץ עתיד לנקום מאויביו כמ"ש בספר ליקוטים מרב האי גאון ע"ש. ומ"ש בפירושי שם. וזה דכתיב מול בית פעור

כי מול פירושו לשון כריתה פירוש שע"י קבורת משר"עה בחוץ לארץ נגד בית פעור הוא יכרית ויכניע כח הרשעה כעשן תכלה במהרה בימינו:

ותחת כי אהב את אבותיך ויבחר בזרעו אחריו ויוציאך בפניו וגו'. לשון הפסוק בתחלתו לשון רבים אבותיך. ואח"כ בזרעו אחריו. כי האבות הגם שהם שלשה חשובין כאחד ונכללין בדיוקנא דיעקב שהוא כלול מגוונים חסד וגבורה וז"ש אהב את אבותיך הם שלש האבות ויבחר בזרעו אחריו רומז על יעקב אבינו ע"ה שנכללין בו. וביאור הענין שהקב"ה זוכר זכות האבות לבנים הגם שהבנים אינם דוגמת האבות במעשיהם ממש מ"מ ע"י איזה מעשה זכות שעושים בדוגמא למשל איזה מצוה מבחי' אהבה וגמיל' חסד כמו אברהם וכן כולם מיד נתעורר הדבר הזה בשורשו ובאורו הגדול שהאירו במעשיהם הגדולים בקדושתם. למשל כמו הנר הנכב' ויעל עשנו אל אש אשר תוקד בנר אחר מלמעל' הנה נודע שע"י פתילת העשן נאחז אור האש למטה וכן הדבר הזה כי מעשיהם הקדושים הם כמו שביבי אש ושרפי מעלה. והגם שמעשה הבנים אינם רק כמו נר הנכבה ע"י מעשה המצוה באהבה וביראה וכיוצא הגם שעושים בקטנות מתלהב מאש של מעלה זכות אבות וזה שהבטיח מרע"ה ויבחר בזרעו אחריו אפילו כשיהי' זרעו אחריו בענין אחורים ולא כהאבות ממש רק בבחי' אחורים זוכר זכות אבות ויוציאך בפניו הוא מעלם לבחי' פנים וזכותם הקדושה ויאר להם. במלת ויוציאך צירוף אותיות י"ו שמורה על יודין ווין מיחוד דדיקנא ואח"כ נתגלה באותיות צ"א המורה על יחוד הוי' בא"דני ועי"ז ויוציאך בכחו הגדול הרומז לחכמה כי הוא כח הגדול. וזה שאנחנו מקוננים בת"ב על בן ובת של ר' ישמעאל כהן גדול כי הם היו דוגמת אותיות ו ד היוצאים מר' ישמעאל אביהם שהי' בבחי' אבא חכמה אות י' שכולל ו ד בתוכו במילוי ואז כשנתפרדו ונשבו היינו מקונני' עליהם אבל להיפך ההבטחה שיתיחדו ו ד שהם בחי' הוי"ה ואדנ"י ואז נמתק הכל ובא השפע לעולם בכל טובה לבנ"י אמן:

היום הזה ראינו כי ידבר אלהים את האדם וחי. פי' כי המלאך נק' חי על שם שכולו חיים וכמו שאמר אדומ"ור זלה"ה אל תבא במשפט את עבדך כי לא יצדק לפניך כל חי פי' כי אפי' המלאך שנקר' כל חי שכולו חיים ואין לו העדר ומיתה אם תבא עמו במשפט לא יצדק לפניך. וא"כ אל תבא במשפט את עבדך דרי גיא עפר ורמה עכ"ל והנה במעמד הר סיני נתגלה אהבת הקב"ה שבשביל עושי רצונו ומקיימי תורתו נברא העולם וא"כ אפילו הדיבור וההנהגה עם המלאכים הוא ע"י עושי רצונו דלמטה וז"ש היום הזה ראינו כי ידבר אלהים את האדם וגם חי רומז על המלאך פי' גם הדבור שמדבר בו הוא ע"י שמדבר תחלה עם האדם והם יסכימו עמנו לטובה בכל אשר נעורר רחמים עלינו ועל כל ישראל אמן:

לא תנסו את ה' אלהיכם כאשר נסיתם במסה י"ל רמז הפסוק דהנה כשישראל עושים רצונו של הקב"ה ואז נגלה כבוד ה' וראו כל בשר את מלכותו כי הוא מלך על כל הארץ ושומע לתפלתם ומסיר מהם עול הצרות ולהיפך ח"ו כשאינם עושים רצונו הגם שהקב"ה הוא מלך בעצם כמו שהיה קודם שנברא העולם כי הכל שלו וכל אלה עשתה ידו אעפ"כ החסרון בגילוי אלהות ומלכות שאינו בגלוי ונקרא לשון נס והרמה שהוא מרומם והמלכות גנוז אתו בלי ראות לעיני יושבי הארץ וזה שהזהיר הכתוב לא תנסו כלומר שלא תגרמו במעשיכם שיהיה בחי' נס והרמה לאלהותו ח"ו דהיינו שלא יתגלה למטה כאשר נסיתם במסה ששאלו שם היש ה' בקרבנו אם אין אבל עיקר העבודה ורעוא דילי' דגלי' לי':

וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות וגו'. דהנה כתיב מי הקדימני ואשלם שהבורא ב"ה מוכיח את בני אדם מי הקדימו לעבדו קודם שיקבל שכרו הרי שהוא עושה ציצית לבגדו הקדימו הבורא לתת לו את הבגד מל את בנו הרי הקדימו לתת לו בן וכן כל המצות נמצא כל השפעות שהבורא ב"ה משפיע לנו הכל בנדבה וחסד כי המצו' נעשו ג"כ על ידו כנ"ל אמנם כשהאדם עובד מאהבה ומיחל ומצפה לבן זכר רק כדי שיזכה למולו לשם ה' וכן מצפה שיהי' לו בגד להטיל בו ציצית אז הוא מקדי' בעבודתו להבורא ית"ש וזש"ה וצדקה תהיה לנו פי' שהשפעה הבאה בדרך צדקה וחסד תהיה לנו לפעמים תוכל לבא בדרך שילום מדה במדה וזה נרמז במלת לנו פי' כפי עבודתינו וגם לנ"ו גימ' אלהי"ם שהוא כח המגביל ומשפיע לפי סדר העבודה והיינו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלהינו וגו'. אם אדם שומר וממתין מתי תבא המצוה לידו אז נקרא שעושה לפני ה' כמו טרם כנ"ל: